

Minister for Ligestilling

Velfærdsministeriet

Ligestillingsafdelingen

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 7226 9780

Fax. 7226 9780

E-mail lige@lige.dk

lrj/ J.nr. 2009-945

Folketingets Politisk-Økonomiske udvalg

Dato: 9. marts 2009

Under henvisning til Folketingets Politisk-økonomiske udvalgs brev af 29. januar 2009 følger hermed minister for ligestillings svar på spørgsmål nr. 58 (PØU Alm. del), stillet efter ønske fra Marlene Harpsøe (DF).

Spørgsmål nr. 58:

”Vil ministeren sikre, at der i Danmark udarbejdes en national handlingsplan imod omskæring af kvinder?”

Svar:

Der er allerede taget en del initiativer til at imødegå omskæring af kvinder.

I 2002 nedsatte den daværende socialminister en tværministeriel arbejdsgruppe, som i en rapport fra 2003 dels slog den skærpede underretningspligt fast, dels kom med en række anbefalinger til initiativer, som alle er ført ud i livet. I 2003 blev det vedtaget, at indføre en straffebestemmelse, der gør det strafbart at foretage omskæring, også hvis denne foretages i udlandet. Overtrædes dette kan det medføre op til 6 års fængsel.

Den sociale lovgivning giver kommunalbestyrelserne en række muligheder for - og forpligtelser til - at gribe ind over for piger i risiko for omskæring og tilbyde den nødvendige støtte. Kommunalbestyrelsen er således forpligtet til at iværksætte en undersøgelse af barnets forhold, hvis der er grund til at antage, at barnet har behov for særlig støtte. Denne undersøgelse kan om nødvendigt iværksættes uden forældrenes samtykke og eventuelt under ophold på institution eller sygehus.

På baggrund af undersøgelsens resultater har kommunalbestyrelsen mulighed for at iværksætte en række foranstaltninger, herunder konsulentbistand til familien, familiebehandling eller udpegning af kontaktperson til barnet eller den unge. Kommunalbestyrelsen har ligeledes

mulighed for at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet. Dette kan ske uden forældrenes samtykke, når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed og udvikling lider alvorlig skade.

Derudover skal det bemærkes, at alle borgere har et ansvar for at underrette de kommunale myndigheder, hvis man bliver opmærksom på, at et barn eller en ung udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed og udvikling i fare.

Endelig har personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, pligt til at underrette kommunen, hvis de får kendskab til forhold, som giver formodning om, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Der er således tale om en skærpet underretningspligt for blandt andre læger, lærere, pædagoger, jordemødre og sundhedsplejersker.

Jeg har i anledning af spørgsmålet desuden rettet henvendelse til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og til Justitsministeriet.

Justitsministeriet anfører følgende:

”Overtrædes straffelovens § 245 a i Danmark, vil forholdet normalt være undergivet dansk straffemyndighed og vil således kunne retsforfølges ved danske domstole. Det gælder, uanset om gerningsmanden er dansk eller udenlandsk statsborger, og uanset om vedkommende har bopæl her i landet eller i udlandet, jf. herved straffelovens § 6. Overtrædes straffelovens § 245 a uden for Danmark, vil forholdet være omfattet af dansk straffemyndighed, hvis gerningsmanden på tidspunktet for sigtelsen har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet. Det er uden betydning, om forholdet også er strafbart i det pågældende land (dvs. intet krav om såkaldt dobbelt strafbarhed), jf. herved straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, litra a.

Rigspolitiet har oplyst, at dansk politi alene har kendskab til få sager om kvindelig omskæring, men politiet tager i sagens natur sådanne sager meget alvorligt.

Hvis politiet i en konkret sag får mistanke om, at der er begået et forhold, som kan være omfattet af straffelovens § 245 a om omskæring, iværksættes der – som ved andre former for alvorlig legemskrænkelser – de nødvendige efterforskningskridt med henblik på at opklare, om der er begået en forbrydelse og med henblik på at identificere og retsforfølge gerningspersonen.”

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har oplyst:

”Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har anmodet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse, hvortil ministeriet kan henholde sig:

”Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at der i NGO regi under Foreningen mod Pigeomskæring primo 2009 er udarbejdet en national handlingsplan, med forslag til indsatser på flere niveauer.

Sundhedsstyrelsen er enig i vigtigheden af fortsat at fastholde fokus på forebyggelse af omskæring af kvinder og piger, såvel i samfundet generelt som i de etniske miljøer, hvor pigeomskæring praktiseres. Det er dog Sundhedsstyrelsens opfattelse, at problemet med antallet af nye omskæringer er relativt lille, samt at der foreligger tilstrækkelige guidelines til professionelle i dansk sammenhæng i forhold til at forebygge omskæring, således at der ikke er behov for en egentlig statslig handlingsplan. Problemets samlede omfang vurderes at være relativt lille, dels pga. tidligere meget effektiv forebyggende indsats i det primært somaliske miljø, hvor holdningen har ændret sig i meget positiv retning, dels på grund af meget lille tilgang af nye immigranter fra lande, der praktiserer omskæring.

Sundhedsstyrelsen gennemførte i perioden 1996-2000 en oplysningsindsats mod omskæring af piger. Man udarbejdede oplysningsmateriale til sundhedspersonale, diskussionsvideoen ”Lad os tale sammen” og informationsfoldere på somalisk, ligesom man gennemførte en række aktiviteter i det somaliske miljø med henblik på at ændre holdningerne til pigeomskæring.

Sundhedsstyrelsen har fortsat fokus på forebyggelse af pigeomskæring med rådgivning af forskellige aktører på området. Styrelsen holder sig løbende orienteret om tiltag i Danmark og i udlandet, særligt de andre nordiske lande, og står i kontakt med ministerier inden for andre ressortområder. Beslutningen om at Sundhedsstyrelsen ikke kunne indgå i udarbejdelsen af en national handlingsplan er truffet ud fra en samlet prioritering.”

Jeg kan henholde mig til bidragene fra Justitsministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Karen Jespersen

/Iben Rostock-Jensen